

Latweefchu Awifes.

Ur augstaš Gewefchanaš = Kummissiones siiau un nowehleschanu.

Nr. 43. Zettortdeenâ 22trâ Oktober 1825.

I s W i d s e m m e s.

No Iſſchilles pagasta, fur ta pirma kriffiga basniza par wiffu Widsemni, preefsch wairak kâ feschu simts gaddeem, tappe uszelta, raksta, ka labš laifs winnâ widdû aisgahjis, ka tur ne kahda nelaine naw notiffusi, bet nu weena nelaine ohtru tâ fakohht steigſchus dsinnusi. Weenâs Iſſchilles mahjâs kalpa wihrs, wesumu usſtrahwis, bohmi ar wirwu ſtipri gribbeja fa-wilft, bet wirwe pahtruhke un tas wihrs nokritte us galwu un pahrlaufijahs pakauſi, tâ ka us weetu nomirre. 31mu August iſeiſohht 1mu September nahkohht, par nakti, turrigam Iſſchilles ſaimneekam itt wiſſas mahju ehſas ar ugguni aisgahje, wiſſas aitas ſadegge, tiffai ar moh-kahm leelus lohpus un ſirgus no ugguns warreja isglaht. Râ ugguns zehlees, to ne warr ſinnahht, jo tanni wakkarâ ne pa rihjahm ne zittur ugguns eefsch ſchahm mahjahm tappe uskurrehts. Ugguns zehlahs no ſtarka, kâ zitti Zohmeefchi no Daugawas ohtra kraſta labbi redſejuſchi, un tatschu ne weens no mahju laudim tanni wakkarâ ar ugguni ne bij bijis ſtalli. Tee paſchi Zohmeefchi gribbeja par Daugawu pahri paligâ nahht, bet winnu laiwa pee ta lohti ſekla uhdena ſtarp akmineem flüë tâ, ka itt ne mas no akmineem ne warreja iſtapt, bet par wiffu nakti të bij japaleek, un jaſſattahs, kâ kaiminu mahjâs preefsch winnu azzim nodegge. Tik tik paſchi mahju laudis ne ſadegge, jo wiſſi gulleja zeetâ meegâ; par laimi weens no ugguns ſprehgafchanaš usmohdinahhts, tohs zittus pliffus israhwe no tahm deggoſchahm mahjahm. To ſkahdi ſchi uggunsgrahka warr us 500 lihds 600 ſudraba rubbeleem ſpreest. — Peeſtâ September meh-neſcha deenâ no Iſſchilles warrunamma, fur ar leelu ahmeri warru kall, 6 zilweſi ar diwi laiwahm us to klahbuhdamu eſaru gahje ſweiſohht

par nakti. Laiwas atſchlihrâhs un pehz maſu brihtinu mannija, ka us ohtru laiwu ugguns wairs ne degge. Zau dohmaja ka ne buhs lahga, un kad peenahze klahht, tad atradde to laiwu apgahſtu. Zhreis, Latweetis, wehl pee laiwas turrejahs, tee diwi kalleja ſelli, weens Sweedris, ohtrs Wahzeets, kuſtedamees to laiwu bij apgahſuſchi un abbi bij gribbejuſchi peldus isglaht-tees, bet frampis winneem lohzeklus ne zik tahli no kraſta bij ſarahwis un abjeem bij jaſſihſt. Weens bij 40, ohtrs 30 gaddus wezš, abjeem atraitnes un behrni paliffuſchi pakkat. Winni abbi weenâ kappâ tappe eelifti.

(No Rihges awiſchm.)

No Reweles (Dahnipils).

— Tas ſmuſſkais Ohleijes basnizas tohrnis, kas preefsch tſchetreem gaddeem no pehrkona tappe noſperts, un kas weenlihds ar wiffu basnizu pagallam nodegge, taps us augſta Keiſera pawehleschanu atkat, tâ kâ wiſſa basniza, usbuhwehts, ittin tâpatt un arri tik augſts, tapehz ka ſchis augſts tohrnis kuggineekeem us juhru par ſihmi bijis. To leelu naudu, ko tas makſahs, zeenigs ſchehligs Keiſers no ſewis dohs. Scho isgahjuſchu waſſaru dauds augſti un baggati weefi par maſgajamu laiku muhſu juhrmallâ bij ſanahkuſchi. Wiſš bij apgahdahts, kas warreja muhſu jauku widdu juhrmallâ jo jauku un jo derrigu us maſgafchanaš pataiſht. Un pateefi wiſſi weefi ar meeru bijuſchi un daudſi ſawu ſudduſchu weſſelibu atdabbujuſchi.

(No Rihges un Leepajas awiſchm.)

No Z e h k a b ſ t a t t a.

Wiſš paſaulê eet us preefschu, zittas leetas us labbu, zittas arri brihſcham us ſiktu. Pee mums taggad arri no rahſtſteefas, itt ihpaſchi

no ta rahtsteeffas fiktehra Klaus, par to teef gabdahts, fa pilfata eelas, furreu gan naw dauds, bet par to ta weena eela gan drihs werste garra irr, arri tohp bruggetas un ar wehju luktereem par ruddeni un seemu pareisi apgaisnotas. Lihds schim ruddeni un pawaffarâ, un kad pastahwigi lihje, itt flikti par eelahn warreja istapt, un tas itt ihpaschi skohles behrneem bija grukti, un dascham to dublu labbad bij japaleef mahjâs, arri par garrahm un tumsehahm naktiin ne mas ne warreja no nammeem iseet. Taggad tas buhs zittadi. Rihges bruggetaji jau labbu gabbalu isbruggejuschi un strahdahs, kamehr ruddens laiks to palauj; un muhsu eelu apgaismoschana ar wehju luktereem 15tâ Septemher fahkuffi. Zaur augsta Keisera schehlastibu arri muhsu Lutteru basniza nu atkal itt jauki un labbi pahtraiffa; Rihges muhrneeks, Krüger wahrda, to darbu irr isdarrijis, un mehß zerream, fa nu gan drihs atkal ihstâ Deewa nammâ Winnam warrefim kalpoht, jo lihds schim Latweeschu draudse fanahze weenâs rihjâs un Wahzu draudse jauna skohles namma sahlê.

Schihds gudrineeks.

Weenâ pawaffarâ desmits fungi, itt ihpaschi jauni wirsneeki, kam us Rihgu bij ja-eet, Zeh-fabstattâ leelu laiwu bij panehmuschu par naudu, gribbedami par Daugawu braukt. Patlabban sawas leetas laiwâ lifke eenest, kad Schihds gaddijahs, kas pasemmigi luhdse, lai winnam palauj lihds Kohksneki lihds braukt, winsch gribboht arri teem laiwneekem diwi pimberus dserramu naudas doht, un to fazzidams, winsch tsehinksteja kabbatâ, lai dohma, nauda effoht eekschâ. Wairaf nu gan ne bija, fa tikkai weens kwart-rubbels (25 kapeiki) un weens missinu knohpis, bet Schihds dohmaja: dasch jau us uhdeni baggats tappis, kas sinn woi mannim arri ne isdohfees ko pelnitees. — Zee fungi eefahkumâ ne gribbeja to plukkatu lihds nemt, bet dohmadami, fa garfch laiks buhs par uhdeni brauzoht un fa warrefchoht kas sinn isjohkotees ar to Schihdu, tad beidsiht winnam palahwe arri eekahpt. Run-

gi apsehdejahs us benkeem, Schihds pee massa kohka aptuppejahs us sawu kulli. — Gefahkumâ wiffi reisneeki bij itt lustigi, un kamehr garr Rihzburghes pilli un zittahn ehlahm brauze, un Salku pa kreisu rohku pamesdami, garr to leelu fallu brauze, fur Sallas muischa stahw, wehl dauds ko rumnaja, pehzaki weens pakkal ohtru palikke kluffi. Tad nu weens, dohmadams isjohkotees ar to Schihdu, tam fazzija: „Schihdin, woi effi mehms palizzis, kam tu itt ne ka ne rumma?“ Schihds dohmaja, fa nu effoht laiks ko pelnitees un atbildeja. „Es esmu nabbags Schihds, fa es drihktu ar tahdeem augsteem kungeem pasneetees? Bet ja zeenigi fungi ne nemtu par launu, es gan sinnatu kahdus sineklus, to laiku kaweht.“ Wiffi nu fakka, lai tikkai drohschi isteiz, wiini ne nemtin par launu. Nu Schihds mahzeja: lai ikkats kahdu mihflu jeb kahdus gruhthus wahrbus dohdoht usminneht, pehz rindes, un kursch mahfoht to usminneht un pareisi atbildeht, tam wajagohht no ta usdeweja 15 kapeikus sudraba dabbuht. Wiffi bij ar meeru un pirmais usdewe scho mihflu:

„Ko ne reds gaischâ deenâ, un kad to reds, tad ne reds ne neeku?“

Neeweens ne sinnaja atbildeht, bet Schihds fazzija: „tas irr ta tumscha naktis.“

Wiffi apleezinaja, tas effoht teesa, un tam mihklas usdewejam bij jamakfa 15 kapeiki Schihdam.

Dhtrs dohmaja pee sewim, pa pa Schihdin, ja mihklas tik labbi sinni usminneht, gan es tew zittadi peewilschu, un fazzija:

„Es wakkar grahmatu no sawa brahfa esmu dabbujis, kursch warr usminneht, kapehz mannim to rakstijis?“

Wiffi reisneeki fazzija, to ne mas ne warroht usminneht, bet Schihds gudrineeks atbildeja:

„Ne nemmeht par launu, kad Zuhfu zeenigs brahlis pee Zums buhtu bijis klahht, winsch Zums ar mutti to buhtu warrejis isteikt, ko grahmatâ irr eerakstijis; winsch Zums rakstijis tapehz, fa pee Zums ne bija.“

Wirfneeks teize: tas irr teesa un nomakfaja gohdigi tohs spreestus 15 kapeikus.

Treschais praffija: „Kas eet us galwou, kad to us kahjahm leek?“ Atkat Echihds ustrahpija fazzidams:

„Nagles, ar fo pakawu peesitt?“

Nu bij jabrauž par frustlihkumu, un kamehr pahrtappe par to bailigu meetu, wiffi bij ittin kluffi, pehzaki siws ischahwahs no uhdens un zettortais praffija:

„Kurrabm siwim azzis stahw wiszklahtaki fohpâ?“

Tee zitti ne sinnaja, Echihds fazzija: „Tahm wiffumafakajahm siwim,“ un dabbuja atkat to spreesu maksu.

Schlpils wezzi muhri spihbeja par kreisu rohku us stahwou krastu un peektais praffija:

„Kursch warr pasazzih, kas scho pilli usmuhrejis?“

Echihds atbilbeja: „Muhrneeki.“ Tas nu gan ne bij pareisi atbilbehts, jo muhrneeki wiffus muhrus irr usmuhrejusch, un to tas, kas praffija, ne gribbeja sinnah, ja skohlmeisteris buhtu bijis lihds, winsch ne buhtu palahwis Echihdam par scho wahrdu 15 kapeikus maksah, bet tatschu to spreesu maksu dabbuja. *)

Sestais kungs fazzija: Ko es praffischu, to tu pateesi ne sinnasi usminneht: „Kâ warr peezus seerus, kas kullê, starp peezeem zilwekeem tâ isdallih, ka ikkats weenu seeru dabbu, un tatschu weens seers paleek kullê?“

Echihds atkat ustrahpija fazzidams: „Peektajam janem kulle ar seeru ar wiffu, tad tê eefschâ warr pamest, zif ilgi tihk.“

Septitais waizaja: „Kas dserr allu, kad tam uhdens, un uhdeni, kad tam naw uhdens?“

„Welderis,“ atbilbeja Echihds itt ahtri.

Nu astotais fazzija: „Diwi mahses irr, un tomehr tikkai weena patte manna schwahgerene.“

Echihds atbilbeja: „Ta ohtra irr Zuhfu gaspascha.“

Dewitais praffija: „Ko semneeks reds iddeenas un kehniensch ittin retti?“

Echihds atfazzija: „Sawas kahrtas zilwekus.“

Desmitais kungs ilgi apdohmajees, sahze tâ teikt: „Tu Echihdin tatschu effi dsirdejis no ta stipra milsena Goliatta, woi tu man warri fazzih, zif iszeptus nehkus (suttiaus) milsens Goliats ar tufschu firdi warreja apest?“

Echihds, ne ilgi apdohmajees, atfazzija: „Weenu paschu, zeenigs kungs, jo to ohtru wairs ne ehde ar tufschu firdi.“

Nu wiffi desmits kungi pehz rindes Echihdu bij waizajusch, un tas jau labbu naudu no teem pelnijis, wehl ne bij ar meeru, bet gribbedams wehl to labbaku lohmu wilkt, luhdse, lai winnam arri effoht wehlehts kahdu mihklu doht usminneht, bet kas ne warroht ustrahpiht, tam jamaksa kwartrubbels (25 kapeiki). Wiffi kungi bij ar meeru un nu Echihds praffija:

„Kâ warr diwi lihdekkas eefsch trim panahim tâ zept, ka ikkatrâ pannâ weena lihdeffa?“

To ne weens ne warreja usminneht un tadehl dewe weens pakkat ohtru Echihdam weenu kwartrubbelu. Skohlmeisteris, kas schohs awijus raksta, warretu ar drohschu firdi scho paschu mihklu doht usminneht no Zehkabstatta lihds Nihges, un no Nihges lihds Pehterburges, un no Pehterburges lihds Mustawas, winsch labbi sinna, ka ne weens ne ustrahpitu, un tadehl brihnuma naw, ka tee desmits reisneeki scho mihklu arri ne ustrahpija, bet beidsiht wiffi Echihdam fritte wirsu un to speede, lai patš fakka. Schis lohjidamees grohsidamees sahze isrunnas grabbstiht, fazzidams: Zeenigi kungi, ne nemmeet par launu, kad es esmu nabbags Echihds, kad es drihkstu ar tahdeem augsteem kungeem pasineetees un spehles turreht. Bet tee kungi ne palikke meerâ un speede un dingaja jo wairak, lai tikkai drohschi fakka. Echihds, ne warredams wairs ar gudreem wahrdeem istapt, iswelf beidsiht weenu kwartrubbelu no kabbatas un fakka: „Nu wai! kad es patš to mihklu ne sinnu ustrahpiht, schê Zuns irr ta spreesa strahpes nauda.“

Tâ nu sinnams tee kungi ar Echihdu ne bij lihkuschi, bet baggati un lustigi kungi buhdami,

*) Zisti fakkoht, treschais Widsemmes Biskappis, Alberts wahrda, Schlpilli likke usmuhrecht preeksch 619 gabdeem, jau preekschlaikâ tur bija zeeta pils, fo Leischeem atnehme.

un kad winneem dauds smeeklu un labba laiku-
kaweekla ar to gudru Schihdu bijuschi, tee tam
pamette wissu to naudu un pascha kwartu tam
arri atdewe. Patlabban pee Kohlfnesses atbrau-
kuschi, Schihds iskahpe ar leelu tenzinaschamu.
Zif nu tam naudas bij kabbatâ, to gohdigs las-
fitais, kam labba galwa, itt ahtri aprehinâhs.
Weena kwarte (25 kapeiki) un weens missinu
knohpiis tam bij kabbatâ, kad Zehkabstattâ laiwa
eefahpe; laiwneekem bij jadohd 15 kapeiki dser-
ramas naudas, no teem desmits fungeem dabbu-
ja papreefsch 15 kapeikus no ikfatra, pehzafi
25 kapeikus. Zif tas nu kohpâ isness, fo
Schihds us scho ihfu zellu ar sawu gudribu bij
pelnijis? — —

Teefas fluddinaschanas.

Za Kursemmes Gubernementa waldischana pawehl
wissahm pullizeies teefahm pilfatôs un us semmehm
pehz teem no Rihges isbehguscheem rekruscheem:
Zurre, Anscha dehlu, Mahrin Anscha, Kaspar
Frittscha un Mikkel Zndrikka meklegt un eefsch 4trahm
neddelahm par to sawus rapportus atsubtiht. Zelga-
was pilli 2trâ Oktober 1825. (Nris. 5691.)

Us pawehleschamu tahs Reiseriffas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Wirkus muischas (Henden) pagasta teefas
itt wissi parradu deweji ta fainneeka Waidinu Tresch-
neeku Kahrka, kas sawas mahjas nodewis un par
kurra mantu zaur schihs deenas spreedumu konkurse
irr nolifta, scheitan aizinati, lai ar sawahm taisnahm
prassichanahm un mekleschanahm us 6tu Dezember
schi gadda, kas par to ween weenigu un isflehdsanmu
terminu irr nolifts, pee schihs teefas peeteizahs, woi
paschi, woi zaur weetneeku, ka likkumôs wehlehts,
un lai tad to spreedumu schihs teefas sagaida. To
buhz wehrâ nemt! —

Wirkus muischâ 3schâ Oktober 1825. 3

Rundal Anfs jaunais, pagasta wezzakais.
(Nris. 56.) Th. Lehnert, pagasta ffrihweris.

Us pawehleschamu tahs Reiseriffas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Leelas Esseras pirmas pagasta teefas wissi tee,

kam taisnas prassichanas pee ta Leelas Esseras fain-
neeka Bajarû Zurra, par kurra mantu magastines
un zittu parradu dehl schinni deenâ konkurse irr spree-
sta, scheitan aizinati un safaukti, lai diweju mehneschu
starpâ no tahs scheit appafschâ rakstitas deenas pee
schihs pagasta teefas paschi peeteizahs, ja nê, tad wissi
tee, kas ar sawahm prassichanahm tanni noliftâ
brihbi ne buhtu peeteikuschees, us muhschigu laiku ka
atraiditi un isflehgti taps turreti. To buhs wehrâ
nemt! —

Leelas Esseras pirma pagasta teefa 16tâ Septempera
mehnescha deenâ 1825ta gadda. 2

(S. W.) Mauru Dahwid, pagasta wezzakais.
(Nr. 31.) Joh. Fried. Raup, pagasta teefas ffrih-
weris.

Zittas fluddinaschanas.

Wissi sudmattu buhmeisteri, kam patiktu pee tahs
uhdenesudmattas Kalna muischâ, Waltekapis Kir-
spehlê, ittin leelu pahrtaisichanas darbu usnemt,
scheitan tohp aizinati, lai tanni 10tâ Nowember schi
gadda to sudmattu pahrrauga, un lai isteiz, par kahdu
maksu tahs waijadsigas pahrtaisichanas pee schihs
sudmattas grihb usnemt. Kalna muischâ 25tâ Sep-
tember 1825. 2

Pahrwalditais tahs Kalna muischas konkurses
buhshanas:

Kahrliis no Medem.

Weena bruhna kehwe, weens melns ruhnihts sirgâ
un weens bruhns ehrselis Leelas Esseres muischâ pee-
flichbuschi. Kam peederr, lai feschu neddelu starpâ,
pehz atlihdsinaschanas to isdohschamu, sawus sir-
gus prettim nem. Leela Essere 5tâ Oktobera deenâ
1825. 1

Tanni nakki no 3otas Septempera us 1mu Oktobe-
ra deenu schi gadda pee Potkaischu muischas pagasta
preefschneeka Mulde Krista sagli ar warru eelaufu-
schees un daschadas leetas panehmuschu, ka 2 tumfschi
fillas mehteles; 2 kamschles ar tahm simehm ta
pagasta preefschneeka, weena pufschichu, ohtra
bohmvittu; 1 pahri pellehku nankinu un 1 pahri tum-
fschi fillu wadmallu bilfes; 1 pahri walfatu sahbaqu;
daschas masgajamas drahnas; bruhni smalku wad-
mallu swahrkus; 2 kattunes kleites un 30 sudraba rub-
belus. Kas to sagli parahdihs jeb no schihs sahdsibas
Ahfenes muischâ taisnu stannu dohs, tas 10 sudraba
rubbelus pateizibas naudu dabbus.

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 371.